

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 470/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 132/2005, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 78/2012 a jeho rozsudkom č. k. 9 Co 78/2012-160, 9 Co 79/2012, 9 Co 333/2014 z 5. júna 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 909/2015 a jeho uznesením sp. zn. 7 Cdo 909/2015, 7 Cdo 910/2015 z 23. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 20. apríla 2017 sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 132/2005, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 78/2012 a jeho rozsudkom č. k. 9 Co 78/2012-160, 9 Co 79/2012, 9 Co 333/2014 z 5. júna 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 909/2015 a jeho uznesením sp. zn. 7 Cdo 909/2015, 7 Cdo 910/2015 z 23. februára 2017 a ktorým by napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Táto sťažnosť nadväzuje na predchádzajúcu sťažnosť sťažovateľa, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 330/2010-25 z 23. septembra 2010, v ktorom vyslovil, že *„Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 132/05 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*, a zároveň prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 132/05 konať bez zbytočných prietahov.

3. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 22 C 132/2005 bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľa z 5. mája 2005, ktorým sa proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“) domáhal ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka formou odoslania konkrétne špecifikovaného

prehlásenia, resp. ospravedlnenia v súvislosti s tým, že sudkyňa krajského súdu [REDACTED] v rozsudku č. k. 46 Cb 92/00-209 z 20. januára 2005 bez overenia tvrdení obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“), ako aj vlastnými tvrdeniami uviedla o sťažovateľovi nepravdivé a svojvoľné informácie týkajúce sa jeho pôsobenia vo funkcii konateľa žalobkyne, ktoré sa ho „dotkli ako fyzickej osoby“. Tento návrh sťažovateľ v priebehu súdneho konania viackrát upravoval a posledným návrhom zo 6. apríla 2009 ho rozšíril o nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v sume „3.250.000 Sk s úrokom 6 % od 20. 1. 2005 až do splatenia“ podľa § 3 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

4. Po vykonaní dokazovania výsluchom účastníkov konania, oboznámením písomných vyjadrení a viacerých listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise, ako aj obsahom spisu krajského súdu sp. zn. 46 Cb 92/2000 okresný súd rozsudkom č. k. 22 C 132/2005-135 zo 7. novembra 2011 návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol ako nedôvodný, pretože „*neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie predpokladov na uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., rovnako ako nepreukázal existenciu tvrdeného neoprávneného zásahu do jeho osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka*“. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia okresný súd konštatoval, že „*navrhovateľ označil za nesprávny úradný postup odporcu 1/ uverejnenie nepravdivých tvrdení v rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 1. 2005, č. k. 46 Cb 92/2000-209, 2/ porušenie práva vyjadriť sa k tvrdeniam o jeho osobe a 3/ porušenie práva na zákonného sudcu*“.

Podľa ustálenej súdnej judikatúry nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci spočíva v postupe, ktorý s rozhodovacou činnosťou priamo nesúvisí, nevyústi do nej a neprejaví sa v obsahu konkrétneho rozhodnutia. Pokiaľ teda navrhovateľ formálne namieta nesprávnosť postupu krajského súdu pri formulácii odôvodnenia rozsudku zo dňa 20. 1. 2005, t. j. namieta nepravdivé uvedenie okolností tvoriacich obsah odôvodnenia meritórneho rozhodnutia súdu na podklade jeho zistení v priebehu konania, de facto namieta nezákonnosť rozhodnutia krajského súdu vo veci samej, keďže toto

rozhodnutie bolo výsledkom aplikácie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., keď v ňom bolo obsiahnuté zdôvodnenie žaloby podanej spoločnosťou [REDACTED], proces tak písomných, ako aj ústnych vyjadrení spoločnosti [REDACTED] ako odporcu, proces vykonávania a vyhodnocovania dôkazov, myšlienkové úvahy súdu, a napokon právne posúdenie celej veci. Za daného stavu by preto mohol navrhovateľ namietat' jedine nezákonnosť rozsudku krajského súdu zo dňa 20. 1. 2005 postupom podľa § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. Tu však súd udáva, že v tejto časti návrhu nebol navrhovateľ osobou aktívne vecne legitimovanou, nakoľko nebol účastníkom konania, v ktorom dotknuté rozhodnutie súdu bolo vydané (§ 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.), a nebol ani osobou, s ktorou sa malo konať ako s účastníkom konania a nesprávne sa nekonalo (§ 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Účastníkmi konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 46 Cb 92/2000, boli tak na strane navrhovateľa, ako aj na strane odporcu právnické osoby – spoločnosti [REDACTED] a [REDACTED], medzi ktorými existoval určitý právny vzťah. Navrhovateľ ako fyzická osoba nebol účastný tohto právneho vzťahu, preto nebol dôvod, aby s ním súd v danom konaní konal. To napokon nerozporuje ani samotný navrhovateľ, ktorý deklaroval, že ako fyzická osoba nemal žiaden vzťah ku konaniu na krajskom súde, nežiadal súd o vstup do predmetného konania, či už ako jeho účastník alebo vedľajší účastník, preto na jeho strane nemohlo ísť o prípad predpokladaný ustanovením § 5 ods. 2 O. s. p. Navrhovateľ ako osoba, ktorá nebola účastníkom konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 46 Cb 92/2000, sa nemohol v prebiehajúcim konaní potom domáhať nárokov z titulu nezákonného rozhodnutia podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

... Pokiaľ navrhovateľ argumentoval, že mu súd, resp. sudkyňa [REDACTED] odňala právo vyjadriť sa k tvrdeniam o jeho osobe, tu súd pre úplnosť udáva, že navrhovateľom namietané vyjadrenia obsiahnuté v odôvodnení rozsudku krajského súdu zo dňa 20. 1. 2005 sa ho týkali výlučne z pozície štatutárneho zástupcu, ktorú funkciu zastával tak v spoločnosti [REDACTED], ako aj [REDACTED]. Za danej situácie sa teda mohla cítiť predmetnými výrokmi dotknutá spoločnosť, v mene ktorej navrhovateľ konal, keďže tieto výroky evidentne súviseli s konateľskou činnosťou navrhovateľa. Navrhovateľ ako štatutárny orgán spoločnosti, oprávnený v jej mene konať, sa podľa mienky súdu mohol v mene spoločnosti domáhať nápravy tvrdeného závadného stavu. S poukazom na vyššie

uvedené mal súd za to, že navrhovateľ nebol aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie nároku zo zodpovednosti štátu za škodu (nemajetkovú ujmu), a v časti, v ktorej namietal nesprávny úradný postup odporcu, jeho existenciu nepreukázal. Keďže na vyvodenie zodpovednosti voči štátu je potrebné kumulatívne, t. j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok, súd posúdil nárok navrhovateľa v tejto časti ako nedôvodný a zamietol ho.“. Okresný súd zároveň uviedol, že pokiaľ si sťažovateľ uplatňoval „nárok na morálnu satisfakciu, ktorú odvodzoval od tvrdeného zásahu do jeho osobnostných práv..., nepreukázal splnenie základných predpokladov pre priznanie nároku na ospravedlnenie ako satisfakcie za zásah do jeho osobnostných práv. Tými sú: 1. neoprávnený a nedovolený zásah, 2. spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby a 3. príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a porušením osobnostných práv osoby... Nemožno pritom opomenúť, že otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú. Súd vychádza z toho, že rozhodnutie je nezákonné iba vtedy, ak bolo príslušným kompetentným orgánom zrušené ako nezákonné... Rozsudok súdu zo dňa 20. 1. 2005 bol predmetom odvolacieho prieskumu na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorý ho ako vecne správny rozsudkom zo dňa 10. 12. 2008 sp. zn. 2 Obo 92/2006, potvrdil... Náprave tu... slúžia buď riadne alebo mimoriadne opravné prostriedky, prípadne návrh na opravu dôvodov rozhodnutia súdu podľa § 165 O. s. p. (k tomu aj rozhodnutie v Zborníku III. Najvyššieho súdu, ŠEVT, Praha 1980, str. 196, 197). Dospejúc a odvolávajúc sa na tento záver súd bližšie nepreskúmal navrhovateľom jednotlivito namietané výroky dotknutého rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 1. 2005 z hľadiska ich vecnej správnosti a neskúmal ani navrhovateľom predkladané dôkazy v tomto smere.“.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu (v merite veci) ako vecne správny podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia uvedeného rozhodnutia pritom konštatoval, že „súd... nemôže v konaní o nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. posudzovať vecnú (obsahovú) správnosť súdnych rozhodnutí z hľadiska nesprávneho úradného postupu, ale týmito sa môže zaoberať jedine príslušný orgán pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia, ktorého výsledkom je súd v občianskom súdnom

konaní viazaný. Vecná správnosť či nesprávnosť rozsudku č. k. 46 Cb/92/2000-209 bola predmetom prieskumu odvolacím súdom (keď svoje právo podať odvolanie využil práve navrhovateľ, tam v postavení štatutárneho zástupcu obchodnej spoločnosti [REDACTED], a nie ako fyzická osoba), avšak neúspešne, pretože Najvyšší súd SR (ako súd odvolací) napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave v napadnutej časti v spojení s doplniacim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. 3. 2005 č. k. 46 Cb/92/2000-218 ako vecne správny potvrdil... Prvostupňový súd dospel aj podľa názoru odvolacieho súdu k správne právnemu záveru jednak o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa v konaní o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) v časti, v ktorej namietal nesprávny úradný postup, ale tiež z dôvodu, že navrhovateľ nesprávny úradný postup nepreukázal, s ktorými závermi sa odvolací súd stotožňuje, z dôvodov, ako tieto rozviedol v napadnutom rozsudku prvostupňový súd... Pokiaľ ide o návrh navrhovateľa v časti, týkajúcej sa priznania mu morálnej satisfakcie v podobe písomného ospravedlnenia odporcu..., súd prvého stupňa skúmal splnenie zákonných predpokladov na priznanie nároku na ospravedlnenie ako morálnej satisfakcie (č. l. 12, 13 napadnutého rozsudku), pričom zistil, že tvrdeniami, obsiahnutými v odôvodnení rozsudku č. k. 46 Cb/92/2000-209 nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa v zmysle § 11 Obč. zák., keď nenaplnenie už len tohto jediného zákonného predpokladu postačovalo na zamietnutie návrhu navrhovateľa (v tejto časti), bez nutnosti skúmať naplnenie ďalších dvoch predpokladov (spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a porušením osobnostných práv osoby). Prvostupňový súd sa s dôvodmi, o ktoré oprel svoje rozhodnutie v tejto časti vysporiadal podrobne v odôvodnení napadnutého rozsudku, odvolací súd sa s týmito stotožňuje a na tieto poukazuje.“.

5. Dovolanie sťažovateľa podľa § 237 písm. f) OSP, v ktorom namietal, že napadnuté konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, najvyšší súd vychádzajúc z právnej úpravy prípustnosti tohto opravného prostriedku účinnej do 30. júna 2016 odmietol ako procesne neprípustné bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

6. S uvedenými závermi všeobecných súdov sťažovateľ nesúhlasí a v sťažnosti tvrdí, že „súdy zamietli žalobu sťažovateľa bez jej prejednávania“, pretože „nebola nikdy žalobou na obsah a ani odôvodnenie rozhodnutia; je žalobou, v ktorej sa domáha o opravu nepravdivých skutkových tvrdení, ohováraní, zverejnených výlučne súdmi Slovenskej republiky a nikým iným“. V tejto súvislosti namieta, že „k zákonnej povinnosti žalobu prejednať z právneho dôvodu žaloby podľa § 134 O. s. p. (v súčasnosti § 205 C. s. p.)“ sa okresný súd, krajský súd a ani najvyšší súd nijako nevyjadrili, čím porušili jeho základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru sťažovateľa arbitrárne „a jeho poslaním je zrejme chrániť svojvôľu tak prvostupňového súdu, ako i odvolacieho senátu Krajského súdu v Bratislave“. V sťažnosti zároveň poukazuje na to, že v dôsledku nezákonného postupu, resp. priameho príkazu predsedu okresného súdu nebola pri pridelovaní jeho veci zákonnému sudcovi dodržaná požiadavka náhodného výberu, čo zakladá porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, a „túto námietku v súčasnosti už neuplatňuje“, pretože „nadobudol presvedčenie, že je úplne jedno, ktorá sudkyňa vec rozhoduje“. Zotrváva však na svojom tvrdení, že „sudkyňa [REDAKOVANÉ] ho ohovorila ako fyzickú osobu v konaní pred súdom, v ktorom nebol účastníkom. Ohovorila ho v takej miere, že toto ohováranie sa stalo dôvodom krivého obvinenia sťažovateľa v skutku č. 2 obžaloby, ktorú naň podal okresný prokurátor v konaní Okresného súdu Bratislava II č. k. 3 T/2/2012.“.

II.

7. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom

súde, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní návrhu na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

8. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane judikuje, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu (III. ÚS 349/2015). Zo vzájomnej väzby medzi citovanými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

9. Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 zdôraznil: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak,

aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

10. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že hoci je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval aj predmetnú sťažnosť, uplatnená argumentácia, ktorou odôvodňuje porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov (v konaní o ochranu osobnosti a o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu), nie je vo vzťahu k jednotlivým stupňom súdov dostatočne určitá, konzistentná a zrozumiteľná.

11. Preto skôr, ako ústavný súd pristúpil k ústavnému prieskumu predloženej sťažnosti so zreteľom na predmet konania okresného súdu vymedzený v bode 2 tohto uznesenia, považoval za potrebné uviesť, že zo svojej rozhodovacej činnosti nezistil, že by sa niektorý z účastníkov konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 46 Cb 92/2000 domáhal ústavného prieskumu rozsudku tohto súdu č. k. 46 Cb 92/00-209 z 20. januára 2005, ktorý *„bol predmetom odvolacieho prieskumu na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorý ho ako vecne správny rozsudkom zo dňa 10. 12. 2008 sp. zn. 2 Obo 92/2006, potvrdil“*. A hoci je sťažovateľ presvedčený, že práve rozsudok krajského súdu č. k. 46 Cb 92/00-209 z 20. januára 2005 je dôkazom preukazujúcim zásah do jeho základného práva na ochranu osobnosti, ktoré zaručuje priamo čl. 19 ods. 1 ústavy, v petite predloženej sťažnosti, ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný, námietku porušenia tohto základného práva postupom alebo rozhodnutiami všeobecných súdov (v konaní o ochranu osobnosti) neuplatnil, rozsudok krajského súdu č. k. 46 Cb 92/00-209 z 20. januára 2005 k sťažnosti nepripojil a ani v tejto súvislosti nenavrhol ústavnému súdu vykonať žiadne dôkazy.

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich

základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého postupu (a rozsudku) okresného súdu bol v prvom rade príslušný krajský súd ako súd druhostupňový, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, preto sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa námietky porušenia jeho základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

15. Sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa námietky porušenia jeho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým postupom okresného súdu, v ktorej zároveň vyslovene prehlásil, že „*túto námietku v súčasnosti už neuplatňuje*“, ústavný súd z dôvodu nedostatku právneho relevantného odôvodnenia odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

16. Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 909/2015, 7 Cdo 910/2015 z 23. februára 2017, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v jeho prípade za zachovanú.

17. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to,

že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

18. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 4) ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie (bod 3), pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu vzhľadom na jeho právomoci (kompetencie) v odvolacom konaní boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

19. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa dokazovania vykonaného všeobecnými súdmi ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že pri preskúmaní ústavnosti rozhodnutí vydaných vo všeobecnom súdnictve nevykonáva dokazovanie, nepreukazuje

skutkové okolnosti prípadu tak, ako všeobecný súd, lebo ústavný súd je súdom práva, a nie faktov. Ústavnému súdu v zmysle jeho ustálenej judikatúry zásadne neprislúcha hodnotiť ani prednesy či vyjadrenia fyzických osôb a právnických osôb, výsluchy strán, výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie, predložené listiny a iné dôkazy, resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základné zásady ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie vyplývajúce najmä z čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011).

20. Pod právom na spravodlivý súdny proces vo vzťahu k vykonávaniu dokazovania preto treba rozumieť, že účastníkovi konania musí byť poskytnutá možnosť podieľať sa zákonom ustanoveným spôsobom na dokazovaní, čo znamená dôkazy navrhovať, byť prítomný na vykonávaní dokazovania (§ 122 ods. 1 OSP) vrátane práva klásť účastníkom otázky (§ 126 ods. 3 OSP) a k navrhovaným a už vykonávaným dôkazom sa vyjadrovať (§ 123 a § 129 ods. OSP; m. m. III. ÚS 60/04). Do obsahu tohto práva však nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným (I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

21. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Ako bolo uvedené, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je teda vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016), resp. Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy preto nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené.

23. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sa najvyšší súd neodmietol zaoberať opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol rozsudok odvolacieho súdu, jeho dovolanie riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania nezistil, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného opravného prostriedku a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu v súčasnosti účinný procesný kódex

(Civilný sporový poriadok) prostredníctvom § 447 písm. c) vyslovene umožňuje (bod 5), rešpektujúc pritom nielen stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, ale aj relevantnú judikatúru ústavného súdu, na ktorú v podrobnostiach odkázal.

24. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ napádal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru týmto uznesením.

25. Z dôvodu nezistenia porušenia práva sťažovateľa zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd napokon ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ napádal porušenie svojho základného práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017